

Redakcja "Echo" - telefon 138-28, 102-26
Adm. Redakcji: Karłowicz, telefon 182-65
Redaktor naczelny: Karłowicz, telefon 182-65
Wydawca: Karłowicz, telefon 182-65

Warunki prenumeraty:
Prenumerata roczna z dostawą egzemplarzy codziennych w domu wynosi 2 zł. 50 gr. miesięczna 2 zł. 50 gr. kwartalna 7 zł. 50 gr. półroczna 13 zł. 50 gr. roczna 25 zł. 50 gr. Prenumerata zagraniczna 30 zł. 50 gr. Artykuły nadesłane bez zastrzeżenia honorarium uważane są za bezpłatne. Rękopisy redakcja nie zwraca.

Ceny ogłoszeń:
Za każdy wiersz w pierwszym dniu 40 gr. za każdy następny 20 gr. w tygodniu 1 zł. w miesiącu 3 zł. 50 gr. w kwartale 10 zł. 50 gr. w półroczu 18 zł. 50 gr. w roku 32 zł. 50 gr. Ogłoszenia dwukolorowe o 50 proc. drożej, ogłoszenia kolorowe o 100 proc. drożej. Termin druku ogłoszeń administracji nie odpowiada. P. K. O. Nr. 68009.

Pośmiertna nominacja por. Żwirki. Ostatnia wędrówka dwu bohaterów. Oficjalne orzeczenie komisji śledczej.

Cieszyn, 13 września. (Specj. kor. „Echa“). Wczoraj rano do Kierlska przyjechała z polskiego Cieszyna komisja techniczna w składzie: kpt. pilota Halewskiego, por. obserwatora Stoya, por. pilota Gaertnera. Oczekiwali już na nich na miejscu katastrofy członkowie komisji z ramienia władz czeskosłowackich: radca min. Robot Publicznych dr. inż. Sticha z Pragi i dyr. stacji lotniczej w Brnie inż. Polak.

Po zaznajomieniu się dokładnie z miejscem katastrofy oraz z szczątkami motoru i samolotu, komisja orzekła, iż przyczyną katastrofy była szalejąca burza, podczas której urwało się skrzydło samolotu, poczem spadając samolot uderzył o sosny, łamiąc je i runął na ziemię, rozbitając się na miazgę. Ani jedna część samolotu nie została nieuszkodzona. Podczas uderzenia wypadł z samolotu obaj lotnicy i nadejście z wysokości 20 metrów ponieśli śmierć.

W KOŚCIELKU WIEJSKIM.
Po orzeczeniu komisja udała się na cmentarz Kierlski, gdzie w kostnicy leżały zwłoki tragicznie zmarłych lotników. Przed cmentarzem i kostnicą stały tłumy ludności. W dniu wczorajszym Kierlsko stało się miejscem licznych i tłumnych nieczystek, nawet z dalszych okolic Czechosłowacji, o czym świadczyły liczne auta, stojące na szosie.

O godz. 11-ej przybył do Kierlska konsul polski z Morawskiej Ostrawy dr. Ripa w towarzystwie wieloletniego szwagrowicza i sztabu urzędniczego konsula. Wkrótce przybyły również dwa samoloty pogrzebowe z Morawskiej Ostrawy wioząc metalowe trumny.

Po ułożeniu ciał zmarłych lotników w trumnach, okryto je sztandarami biało-amarantowymi i przeniesiono do kościoła. W tym czasie przybyły do Kierlska wdowa po śp. por. Żwirce oraz siostra śp. inż. Wigury w towarzystwie inż. Szymańskiego, kpt. Komara i por. Goździka.

Obydwie panie weszły do kościoła. Zapadła grobowa cisza.

Gmach parlamentu niemieckiego otoczony kordonem policji.
Ostre pismo von Papena do Goeringa.

Berlin, 13.9. (od wł. kor.) Kanclerz Rzeszy von Papen wystosował do przewodniczącego Reichstagu Goeringa list zawiadamiający go, iż rząd nie dopuści do zebrania się Reichstagu.

Gmach parlamentu otoczony jest kordonem policji. Do wnętrza mogą wejść tylko posłowie, którzy są członkami komisji spraw zagranicznych i nadzoru konstytucyjnego.

Goering odwołał wyznaczone po siedzeniu Reichstagu oświadczenie, iż ustępuje pod naciskiem siły.

Chińska misja naukowa w Łodzi.

W Łodzi bawiła misja naukowa chińska, która zwiedza największe ośrodki europejskie. Z misją przyjechali do Łodzi delegaci ministerstwa W.R. i O.P. p. Falski i dr. Frachim oraz kuratorjum warszawskiego p. Zapolski i nac. B. Krzywobłocki. Jako tłumacz i przewodnik występował p. Yu - Houo - Josi lektor Instytutu Wschodniego w Warszawie (w jasnym ubraniu). Członkami misji byli pp.: 1) prof. Czi - Pao - Czeng z uniwersytetu nankińskiego, 2) Szi - Mou - Li, dyrektor inżynierskiego kolegium uniwersytetu w Hankow, 3) Yu - Szu - Kno, szef departamentu szkół wyższych ministerstwa oświaty w Nanking, 4) Czia - Hsiang - Li profesor i autor dzieł naukowych, 5) Holsien - Czen, kurator szkół prowincji Kiangsu, delegat do Ligi Narodów.



Nie da się odmalować słowami dramatycznej chwili.

W kościele odprawiono egzekwie, po czym krótkie przemówienie wygłosił probosex Żwirka ks. Zawisza. Zobrazował tragiczny wypadek i stratę, jaką ponosi ludzkość cała przez zgon dwóch bohaterów walki człowieka o opłunowanie po wietrze, w przemówieniu wojem ks. Zawisza podał również krótki historyczny rys miejscowości, która stała się miejscem katastrofy. W zamierzonych wiekach Cierlsko było siedzibą gontyny rogawskiej, na której miejscu stanął pierwszy w tych okolicach kościół chrześcijański. Cierlsko było również siedzibą jednej z ostatnich księżnych z rodu Piastów, księżny Marii, która w legendach ludowych nosiła nazwę „Czarnej księżny”.

Ks. Zawisza zakończył przemówienie poświęceniem ciał lotników w imieniu zasłużonych polaków.

W POWODZI KWIATÓW.
Sokolci z Frydka i Suchej Góry wzięli na barki trumny i przenieśli do samolotów. W czasie krótkiej tej drogi ludność miejscowa zarzucała trumny kwiatami i przetrząsała samoloty wieńcami z kwiatów polnych.

Kondukt żałobny, poprzedzany przez ks. proboszcza Zawiszę ruszył nowym krokiem w stronę Cieszyna. Pierwszy jechał samolot ze zwłokami ś. p. Żwirki, następni samoloty ze zwłokami ś. p. inż. Wigury, poczem 18 samochodów z przedtawicielami władz czesko-słowackich i polskich oraz tysiączny tłum ludności.

Z Prosejowa na czołwie czechosłowackich wojskowych samolotów w lic. 9-ciu, które krążyły przez polską nad Cierlskiem i Czeskim Cieszynem. Nad granicą miasta Czeskiego Cieszyna samolot czechosłowacki zarzucał wieńce. Czoło konduktu tworzyła kompania honorowa 8 p. p. z Czeskiego Cieszyna z orkiestrą, następnie kroczył Sokół polski z Cieszyna, za nim skauca, niosąc orduy ś. p. por. Żwirki. Dalej niesiono wieńce od konsulatu polskiego w Morawskiej Ostrawie i Polskiego Sokola, ludności polskiej w Cieszynie, oraz wieńce od czeskiego korpusu oficerskiego i garnizonu.

Żonę por. Żwirki oraz siostrę inż. Wigury prowadzili oficerowie lotniczego korpusu czeskosłowackiego.

Korpus czeskosłowacki kroczył z gen. Melicharem na czele, następnie szli przedstawiciele gminy, miasta Czeskiego Cieszyna oraz masy ludności polskiej i czeskiej.

Na granicy gminy, ks. Zawisza raz jeszcze pożegnał zwłoki, poczem samoloty ruszyły szybszym tempem, zwalniając często w biegu przy przejeździe przez poszczególne osiedla, gdzie na szosie, ustawione w szeregi dzieci z chorągiewkami o polskich barwach, zarzucały samoloty kwiatami.

Kiedy kondukt zbliżał się ku miejscowości Mosty w pobliżu Cieszyna, już zdaleka widać było oczekujące nań tłumy ludności. Na czele oczekujących ustawiła się kompania honorowa

POWRÓT NA ZIEMIĘ OJCZYSTĄ.
O godz. 3-ej czoło pochodu z samolotami dotarło do mostu na Olzie, łączącego Cieszyn polski z czeskim, i wśród niezliczonych tłumów, z trudnością torując sobie drogę, stanęło w połowie mostu, gdzie oczekiwały władze polskie z dowódcą dywizji podhalańskiej gen. Przeździeckim i pułk. Własakiem w otoczeniu licznych oficerów, kompania honorowa 4-go p. p. strzelców podhalańskich z orkiestrą, oraz licznie zebrane duchowieństwo. Probosex wojskowy ks. kapelan Pogódek odprawił egzekwie. Rozrzewniającą cała uroczystość sprawiła wielkie wrażenie na licznie zebranych tłumach, kobiety płakały.

Następnie przemówił po czesku gen. Melichar, przekazując zwłoki władzom polskim. Konsul polski z Morawskiej Ostrawy dr. Ripa w przemówieniu swoim, uczciwszy zasługi zmarłych, złożył podziękowanie bratniemu narodowi czeskosłowackiemu. Następnie zęgnął lotników inż. Taborsky, po czesku, w imieniu aeroklubu czeskosłowackiego, poczem orkiestra czechosłowacka odegrała kolejno hymny narodowe: polski, czeski i słowacki.

Po odprawieniu egzekwii przez duchowieństwo, zbliżyło się do samochodów pogrzebowych 16-tu młodszych oficerów 4-go p. p. strzelców podhalańskich i, wzięwszy trumny na barki, przenieśli je na polską stronę do oczekujących karawanów, w otoczeniu czechosłowackiej straży honorowej. Polska kompania honorowa prezentowała broń. Orkiestra polska odegrała hymn narodowy, a publiczność zarzucała karawany kwiatami.

Utworzył się olbrzymi kondukt, na którego czele szła dziesiąta szkolna, sokoli i organizacje z wieńcami i sztandarami. Za karawanami podążała rodzina zmarłych, przedstawiciele władz i wojska, wśród których szedł również gen. Melichar z czterema sztabowymi oficerami czesкими. Chodniki były przepelnione publicznością.

Cały Cieszyn
dostownie wyległ na ulice.

Około godz. 4-ej po poł. czoło konduktu dotarło do kaplicy szpitalnej i oficerowie na barkach przenieśli zwłoki z karawanów na przygotowane w kaplicy katafalki.

W kilka minut potem samochód ciężarowy 2-go pułku lotniczego z Krakowa przywiózł do Cieszyna polskie szczątki rozbitego samolotu.

(Dokończenie na str. 2-bj)

Tragiczna śmierć bohaterów lotnictwa polskiego.



Ś. p. por. Żwirko i ś. p. inż. Wigura przed aparatem RWD 6, w którym odnieśli swe zwycięstwa i w którym zginęli śmiercią lotników.

Skład delegacji polskiej na najbliższą sesję Ligi Narodów

WARSZAWA, 13 września. Delegacja polska na sesję rady oraz na zgromadzenie Ligi Narodów, które zaczyna się 26 września wyjedzie pod przewodnictwem ministra Zaleskiego w składzie: poseł polski w Bernie Modze, Jan, dyrektor gabinetu ministrów, Szumlański Marian, radca ambasady w Paryżu Anatol Milstein, naczelnik wydziału Ministerstwa Spraw Zagranicznych Raczynski, radca Gwiazdowski oraz senatorka Hanna Hubicka.

Katastrofa motocyklowa pod Lwowem. Jedna osoba zabita — druga w agonii.

Lwów, 13 września. Na szosie stryjskiej na 5 km. za Lwowem, wydarzyła się wczoraj po południu katastrofa dla jednego z uczestników zakochanej się już tragicznie.

Oto 25-letni Ignacy Fisch, właściciel składu mydła przy ul. Kętrzyńskiego 10, syn właściciela, wybrał się wczoraj na swym motocyklu w towarzystwie brata swego spółnika, Jomasa Wallacha na wycieczkę do Stryja. Drogę do Stryja i powrotną aż do 5 km. odbyli zupełnie bez przeszkód. Dopiero tuż pod samym Lwowem, zjawił się na szosie rowerzysta Stanisław Zubrzyk, który jechał nieprzepisową stroną. Fisch chcąc go wyminąć, skreślił gwałtownie motocyklem, wjechał w słup telegraficzny, uderzając w całość siłą głową. Wskutek uderzenia o drzewo Fisch i Wallach wypadli z motocyklu i zatoczywszy huk, spadli na szosę. Również i Zubrzyk upadł na jezdnię, ale doznawszy tylko lekkiego potłuczenia, niebawem sam odjechał.

Ofiary katastrofy Fisch i Wallach przez dłuższy czas jeżeli bez przytomności na szosie, aż nadjechało auto pasażerskie, które zaalarmowało posterunek policji w Sokolnikach. Policja natychmiast zawiadomiła pogotowie ratunkowe, które karetką wyjechało na miejsce. Ignacy Fisch był już konający, doznał bowiem złamania podstawy czaszki i ogólnych ciężkich potłuceń na ciele. Wallach złamał nogę, rękę, oraz odniósł szereg obrażeń na całym ciele. Pogotowie ratunkowe odwoziło obu do szpitala powiatowego. W szpitalu Fisch jeszcze przed przybyciem lekarza zmarł.

Stan Wallacha jest bardzo groźny, jest jednak nadzieja utrzymania go przy życiu.

Dolar i funt w Łodzi.

Prywatnie dolar papierowy w żądaniu 8.91, w płaceniu 8.90; dolar złoty w żądaniu 8.06, w płaceniu 8.04; funt angielski w żądaniu 31.10, w płaceniu 31.00; rubel złoty w żądaniu 4.65, w płaceniu 4.63; marka w żądaniu 2.11, w płaceniu 2.10; za 100 franków francuskich w żądaniu 35.10, w płaceniu 35.00.

Inauguracja tygodnia L. O. P. P.



„Zagazowana“ ulica Piotrkowska podczas ćwiczeń L. O. P. P. i samochód z drużyną ratowniczą przeciwgazową.

Potworna zbrodnia wieśnina

1

nas pogodzi

Kongres niewidomych esperantystów. Biblioteka mroku.

Wizyta w londyńskiej księżnicy dla ociemniałych.

Londyn we wrześniu.
Do najciekawszych instytucji społecznych w Londynie należy niewątpliwie biblioteka państwowa dla ociemniałych (National Library for the Blind), położona przy ulicy Great Smith.

Specjalny ten księgozbiór, obejmujący sto osiemdziesiąt tysięcy tomów, drukowany jest systemem francuskiego wyznacznika Braille'a. Pismo dla niewidomych składa się z sześciu tylko znaków, których używa się bądź pojedynczo, bądź w skomplikowanych kombinacjach. Wynalazek Braille'a, dokonany z górą sto lat temu, z biegiem czasu został jeszcze uproszczony i udoskonalony. To, co dawniej należało wykonywać ręcznie, dziś maszyna Braille'a wykonuje szybko i dokładnie. Znak każdy składa się z kilku wypukłych kropek.

Niewidomi wyczuwają znaki dotykem i czytają niekiedy szybciej od ludzi w normalnych warunkach. W ciemnej czytelni londyńskiej biblioteki zastaliśmy starszego męża, który, zajętego lekturą, Bibliotekarkę, miss Prince, opowiedziała nam, że jest to jeden z najgorliwszych jej klientów. Przychodzi codziennie i bawi tutaj od południa do wieczora. Czyta nie tylko utwory beletrystyczne, lecz również poważne dzieła naukowe.

Każdy tom księgozbioru obejmuje w przybliżeniu 146 stronice. Oprawy książek są skromne, gdyż wszelkie ozdoby ich są zbędne.

dla tutejszych czytelników. Różnią się tylko kolorem oprawy dla orientacji bibliotekarki. Czerwone okładki obejmują dzieła naukowe, filozoficzne i historyczne, błękitne — utwory religijne i w językach obcych, zielone — powieści, utwory poetyckie i dramatyczne. Dla zapewnienia trwałości książek stale dotykanych rękoma, kartki ich na syconie są roztworem szelaku w celu stwardnienia złątków. Książki, według systemu Braille'a drukowane na zwykłych maszynach drukarskich, są tegoż formatu, lecz mniej trwałe.

Rzecz oczywista, że książki te mogą być czytane o każdej porze.

Czytelnicy ich, pogrążeni w wiecznym mroku, czytają z pomocą rąk, obdarzonych bardzo wrażliwym uczuciem. Czytują bardzo wiele, gdyż jest to jedyna rozrywka w smutnym życiu niewidomych prócz radia, które ostatnio także wnoszą pewne urozmaicenie w mrok wiecznej nocy.

Biblioteka dla ociemniałych została zaopatrzona w utwory czołowych przedstawicieli literatury angielskiej i obcej. Szczegółem ostatni jest ten bardziej ważny, że księgozbiór londyński ma licznych czytelników poza granicami Anglii. Abonentami są również mieszkańcy odległych kolonii angielskich — Australji, Nowej Zelandji, Afryki Południowej, i t. d., nie mówiąc już o prowinclj angielskiej.

To też w sali ekspedycyjnej leżą tużi nami

znane czerwone worki
pocztowe, mieszczące po dwadzieścia książek. Każdy tom jest oddzielnie opakowany i ofrankowany, choćby stanowił tylko poszczególną część dzieła. Urząd pocztowy bowiem wyznaczył specjalną opłatę dla biblioteki — jednego pensa od tony, drobną częścią stałej opłaty pocztowej, unormowanej na dwa i pół kilograma przesyłek książkowych.

W wielkiej kartotece biblioteki notują się tytuły książek i nazwiska prenumeratorów. Jedenaście tysięcy osób składa się na darmową klientelę biblioteki, a koszt

przesyłki opłacają filantropi. Notuje się również zapotrzebowania czytelników, którym w kolejności podani dostarcza się książki zamówione.

Specjalny dział księgozbioru poświęcono zwolennikom Esperanto. Niedawno odbył się pierwszy międzynarodowy kongres niewidomych esperantystów wszystkich państw. Nie oglądając się wzajem, nie nie wiedząc o różnicach ras i narodów, porozumiewali się świetnie w języku esperanckim, zdobywając coraz większą popularność.

Bull.

Świat za lat 70.

Słabe nerwy ludzkości.

Okrągłe cyfry lat pobudzają fantazję do proroczych i przepowiedni. Wiemy z historii, jak straszne proroctwa wypowiadano w średniowieczu z racji zbliżania się roku tysiącznego. Cała chrześcijańska Europa z trwogą oczekiwała wówczas końca świata. Jednak nie przyszło i dobiegamy już drugiego tysiąca lat naszej ery.

— Co ona nam przyniesie? — Oto pytanie, któremu zaprzatają sobie głowy różni przygodni wróżbici.

Dr. Maranon w czasopiśmie „Ahoru” stara się dać obraz postępów, jakie osiągnie medycyna w roku 2000. Przewiduje on, że wiedza lekarska ulegnie głębokim zmianom wskutek olbrzymich postępów, jakie będą osiągnięte w najbliższych dziesiątkach lat. Zdaniem jego wybie się w przyszłości medycyna z posród wszelkich nauk i stanie na pierwszym miejscu.

Przedewszystkiem znikną z powierzchni ziemi

wszystkie choroby zakaźne.

O gruźlicę będzie się mówiło tak, jak dziś się mówi o dżumie i cholery. Z innych groźnych chorób również nie pozostanie śladu. Nawet rak będzie należał do historycznych cierpień.

Na cóż tedy będą umierali i czy wogóle będą chorowali?

Jedynymi chorobami, które nie tylko nie znikną, lecz przeciwnie, będą się coraz więcej rozpowszechniały, są dziś już coraz częstsze choroby nerwów i serca.

One to będą coraz to więcej trapiły ludzkość. Obok tego poważna rubryka będą stanowiły nieszczęśliwe wypadki i urazy, których i dziś

niebezpieczeństwo dostarcza nam „dostateczny kontyngent”.

W związku z tem lekarz leczący będzie należał do mniejszości. Wiekoszość ich będzie zajmowała się opieką nad ludźmi zdrowymi i zapobieganiem chorobom. Będą to lekarze higieniści. Typ lekarza wolno praktykującego będzie należał do zabytków archeologicznych. Jeśli lekarz będzie zajmował się leczeniem chorób, to będzie to czynił w olbrzymich sanatoriach

dla nerwowo i sercowo chorych lub klinikach chirurgicznych, a nigdy w swoim pokoju, lub w domu chorego.

Dalej dr. Maranon przepowiada, że nastąpi olbrzymi rozrost i przewaga strony naukowej medycyny nad częścią praktyczną. Powstanie ogromne centra badawcze, laboratoria olbrzymie, które zatrudnią miliony pracowników. Cała wartość lekarza będzie polegała na jego zdolnościach naukowych teoretycznych, a nie praktycznych. Oczywiście

medycyna profilaktyczna będzie główną gałęzią wiedzy lekarskiej.

Wielkie znaczenie będzie posiadała eugenika. Wszystkie jej postulaty zostaną zrealizowane. Tylko ludzie zdrowi, odznaczający się wybitnymi cechami fizycznymi i umysłowymi, będą płodzili dzieci. Upośledzeni pozostaną bezdzietnymi. Przyrost ludności będzie też sztucznie regulowany.

Wszystkie te proroctwa przedstawiają się dość różowo. Jeśli ktoś z nas doczeka tych czasów, to oświadczy, że przekona się o ich słuszności...

Popierajcie przemysł krajowy!

Bujna fantazja dyletantów. Druga piątyletka w świetle sowieckiej satyry.

W obecnym czasie, kiedy w Z.S. S. R. przygotowuje się plan drugiej piątyletki i do współpracy wzywa się grupy robotników, szczegółowo rozpatruje się projekty poszczególnych jednostek, które występują ze swą inicjatywą. O bujności fantazji tych projektodawców świadczy fakt, że fantastyczne te plany ironizuje nawet prasa sowiecka.

Pismo wychodzące w Moskwie „Ekonomiczeskaja Żizn” zamieściło w tych dniach feljeton W. Ostrowa p. t. „Widina-czwercaczka”, w którym autor ironizuje niektóre projekty, jakie wniesione zostały do komisji planowej.

Ostrow ironicznie przypomina, że w dawniejszych czasach w Rosji byli „marzyciele z praktycznymi poglądami”. Tak np. już w czasach carcy Katarzyn pewien obywatel opracował projekt

jak wyzyskać mysie ogony na okrętach zamiast powrozów. Uwagi godny ten projekt rozpoczyna się słowami: Czy stało się wam, że trzymaliście w ręce mysie ogonek? W projekcie tym dalej powiedziano, że jeśli ogony te powiąże się kołosem, to taki powrót stanie się dziesięciokrotnie silny w stosunku do jego grubości.

Taka fantazja odznaczają się i różni projektodawcy, którzy nadsyłają swe projekty do komisji planowej drugiej piątyletki.

W jednym okregu opracowali plan hodowli królików. Plan ten przewiduje, że samych tylko ple-

miennych królików ma się hodować 300 milionów (słowami trzysta milionów). To oznaczałoby, że stado królików liczyłoby przeszło jeden miliard sztuk. Gdyby plan ten został zrealizowany to

króliki byłyby prawdziwą klęską dla Rosji sowieckiej. Autor przypominając, że przed 80 laty sprowadzono do Argentyny parę królików, które tak się rozmnożyły, że obecnie sprowadza się tam lisów, aby tępiły króliki, które niszcza urodzaje. Mówi się o tem, że i lisy się tak rozmnożyły, że same obecnie są klęską dla kraju.

Alle projektodawcy, którzy domagają się hodowli królików, sami zrozumieli niedorzeczność takiego planu i obniżyli liczbę królików planiennych z 300 milionów na 25 milionów.

Trust cukrowy projektuje akcję zmierzającą do tego, aby w roku 1933 przeciętna waga krowy wynosiła 480 kg. W głównych rejonach, w których hoduje się krowy przeciętna ich waga wynosi 280 kg., zatem według planu wspomnianego trustu ich waga z jednego roku miała być podwojona.

„Takie curiosa mogą się w planie pojawiać, kiedy z inicjatywą wychodzą ludzie nie doświadczeni” — za uważył w swym feljetonie W. Ostrow. Wywody satyryczne wspomnianego feljetonisty dosadnie charakteryzują fantasmagorię, z jaką przystępuje się do tworzenia planu drugiej piątyletki.

Spuszczanie łodzi ratunkowej.



Moment spuszczenia łodzi ratunkowej na angielskim okręcie wojennym.

DIABEL VIRGIL MARKHAM Powieść amerykańska. KUSI

29 Przedruk wzbroniony.

STRESZCZENIE POZATKU.

Naczelnik więzienia w Franklinie otrzymał paczkę oryginalnych listów, pisanych przez młodą dziewczynę, podpisującą się pseudonimem Pat do starszego od niej młodzieńca, którego nazywała Dubroskym.

Ody zainteresowanie listami doszło do zenitu, otrzymał zaproszenie do bogatego od czasów szkolnych niewidzialnego kolegi Aldricha, który mu polecił wyszukać autorkę listów i skarb zakopany przez Dubroskiego. Naczelnik więzienia przyjął misję i obiecał, że postara się, aby go z posady wyrzucano.

Po kilku awanturach w więzieniu przyjeżdża jego dymisjon. Rozpoczął poszukiwania w Nowym Jorku. Uwagę jego zwrócił pasażer w krawaty spodniach. Wsiadł do taksówki i pojechał za nim.

W pogoni za nim i jego bogdaną wśliznął się do zakonspirowanego lokalu przestępców.

Spotkał tam poznanego już dawniej wśród przestępców groźnego bandytę Raffy Guka, który go znał pod pseudonimem Fultz. Guk polecił mu śledzić niejakiego Masona, obiecując wzajemnie pomóc mu w jego poszukiwaniach. W śledzeniu Masona miała „Fultzowi” pomagać kochanka Guka.

Raffy Guk kazał Fultzowi wykraść Masonowi kompromitujące zdjęcie fotograficzne. W mieszkaniu Masona natknął się na rezydentkę hrabiny Sieffert, która również poszukiwała tajemnic Masona.

— A pani Mason — zapytałem — niech mi pani o niej opowie. Czy ona wie? i jak dużo wie?

— Nie wie ani połowy, ani dziesiątej części, bo inaczej albo by go zabiła, albo umarła.

— Więc ona nie wie, że pani tu jest?

— Nie wie. Robię wszystko dla niej i jeszcze dla kogoś...

Zastanowiłem się.

— Hm! Jul... Mason musiał być okropny, kiedy nie mogła go znieść, pomimo, że wiedziała tak niewiele.

— Nie umiem panu wypowiedzieć, co ona przechodziła. Ostatnie przyjęcie z trupem o mało jej nie dobiło.

— Hm, wspominając jej, hrabino.

Gray Mason zasłupiał sobie na śmierć z ręki kafa, ale wpiął muszę wyduśić z niego dwie rzeczy: fotografię i odpowiedź na pewne pytanie.

— Pomogę panu zdobyć fotografię — rzekła szybko. — Zniszczymy całą kolekcję, jeżeli tylko uda się panu otworzyć kryjówkę.

— Gdzie ona jest? — zapytałem, sposterzegając się, że tracimy cenny czas.

Pokazała niski, szeroki kaloryfer w niszy.

— Tam. W murze.

Spojrzałem na nią z niedowierzaniem.

— Tam? Ależ, hrabino, przecież gorąco zniszczyłoby — przepaliłoby wszelkie papiery w ciągu kilku dni.

— Do ostatnich trzech skretów nie dochodzi para, a fotografie są w ostatnim. Niech pan zbada.

Ukląknę i obejrzałem ostrożnie rury. Rzeczywiście trzeci i czwarty skret nosiły ślady jakichś reparacji. Opukałem je. Odgłos był głuchy.

— Skąd pani wie, że fotografie są schowane w tych rurach?

— Bo widziałam, jak je tam kładł. Ukryłam się w ciemni. Nie przypuszczała, że był pod obserwacją.

— Widziała pani, jak on to otworzył?

— Nie, bo zasłaniał kaloryfer sobą. Nie mógłby pan tego otworzyć?

— Owszem, mógłbym. Mój towarzysz przyniósł z sobą różne narzędzia. Ale obudziłbym cały dom i może jeszcze sąsiadów.

— Więc pan nie może?

— Pocichu — nie. — Rozmawiając z nią, badałem reklam kaloryfer. — To musi się otwierać jakimś sposobem. Może kryjówka jest w podłodze pod kaloryferem?

— O, nie. Nie omyliłam się napewno.

— Czy pani słyszała, że się poruszyło?

— Napewno.

— W takim razie, hrabino, mamy tylko jedno wyjście. Czekać, aż nam sam Mason otworzy kryjówkę.

— Ale pan chciał mi zadać jakieś pytanie?

— Wyduszę mu je z gardła.

— Chce pan na niego czekać? A jeżeli nie przyjdzie?

— Powiedziała pani, że przyjdzie. I ja teraz jestem poprostu pewny, że przyjdzie, choćby po ten list. Jeżeli sam nie otworzy kryjówki, to go do tego zmusimy.

— Pan jest bardzo gwałtowny, panie Peters.

— Czy pani ma mi to za złe?

— O, nie!

— W takim razie musimy uprzątnąć pokój, żeby nie spostrzegł, że tu ktoś gospodkował.

— A co będzie z pańskim towarzyszem?

— Już ja się nim zajmę.

Nachyliłem się nad Peru, który poruszał się, ale był nieprzytomny. Zabrałem mu rewolwer i przeciągnąłem do łazienki. Podniosłem też z pod łóżka mały rewolwer hrabiny. Ona tymczasem sprzątała fotografie niemowlę i pakowała je do kasy, którą schowałaś w ciemni. Po uprzątnięciu narzędzi Peru i powiedział obrazu, w pokoju nie został na oko żaden ślad nocy gości.

— Daruję mu godzinę czasu — rzekłem, gdyśmy skończyli się krzątać.

— A jeżeli nie przyjdzie?

— To zgłoszę się tu rano i rozbiję kaloryfer. W dzień żadne kucie nie wyda się podejrzanym. Damy sobie radę. Co pani na to?

Klasnęła w ręce.

— Świetnie.

— Ale może Mason zrobi nam tę grzeczność, że przyjdzie — rzekłem, gasząc światło.

— Spóźnia się — zauważyła hrabina, która usiadła na łóżku. — Początkowo wzięłam pana za niego. Ale zobaczyłam pana...

— Dwa razy pani schodziła z góry?

— Tak. Wróciłam po rewolwer. Zobaczyłam pana przez uchylone drzwi.

— Czy i mego towarzysza?

— Jego nie.

— Czy mam pani oddać rewolwer?

— Nie, może go pan zatrzymać na pamiątkę.

Zapadło milczenie. Czas upływał powoli, a myśmy czekali. Wreszcie ja odezwałem się.

— Zajeżdżał samochód, hrabino. Pewnie to Mason. Jeżeli tak, to niech mi pani pozwoli, że ja się z nim rozprawię. Niech się pani nie obawia. Będę działał ostrożnie. Rozumie pani?

— O, rozumiem. Dobrze.

Poszedłem do drzwi i wyjrzałem na hall, nasłuchując.

— Zaczeka pani w ciemni. Dobrze?

— Ależ naturalnie.

— Dobrze mieć panią za współniczkę, hrabino. Aż sam czuję się pewnie, czy siebie. Postawię się na głowie, żeby pani nie wyspać. Niech pani weźmie swój rewolwer. Tylko w razie czego, proszę mnie nie postrzelić.

Wzięła rewolwer, dziękując. Usłyszałem słaby ruch w hallu na dole i zamknąłem drzwi.

— Zdaje się, że idzie — rzuciłem jej w ucho. — Teraz może być tu lada minuta. — Poświecę jej latarką Peru, żeby trafiła do drzwi ciemni. Znikła w mroku, zamykając za sobą ostrożnie drzwi.

Ja wśliznąłem się do garderoby i stanąłem z ręką na klamce, w gotowości do akcji.

Mason musiał się śpieszyć, bo wpadł do pokoju jak burza i od razu skierował się w stronę kąta z kaloryferem. Uchyliłem drzwi na szerokość cala i przyłożyłem oko do szpary.

Bląsno światło. Madry Julian w wieczorowym ubraniu stał na kaloryferze, odwrócony do mnie plecami.

Zdziwiłem się.

— Oszukał cię, hrabino — pomyślałem, ciekaw czy i ona pomyślała to samo. — Kasa w ścianie była pułapką na takich zwyczajnych złodziei jak ja, a kaloryfer na sprytnych, takich jak ty. Napewno niema w nim nic ważnego.

Wszedł na kaloryfer, ale nie poto, żeby zająć za obraz. Zobaczyłem, że podniósł rękę do szerokiej, złoczonej ramy.

(D. c. n.)

Echa ze stolicy.

Życie Warszawy w kilku wierszach.

Wydziałowi opieki społecznej magistratu złożony został projekt uruchomienia w Warszawie lekkiej komunikacji pasażerskiej, która mogłaby zatrudnić tysiące bezrobotnych przy stosunkowo małym nakładzie kapitału. Chodzi o uruchomienie pasażerskich wielocypedowych powozików, poruszanych nogami, na 1 do 3 osób włącznie. Byłby to najtańszy sposób lokomocji na małych przestrzeniach, mało psujący jezdnię i niezadymniający miasto. Powoziki takie wyrobione są w Holandji, Francji i w Niemczech. Uruchomienie ich powiększyłoby znacznie możliwość zarobkową osób pracujących w mieście, zmuszonych być w ciągu dnia w kilkumetrowych miejscach. Dział ruchu kołowego udzieliłby chętnie pozwolenia na uruchomienie omawianych powozików, przewidując takse po 25 gr. od klm. Koszt powozika nie przekroczyłby 900—1200 zł. tych. Szybkość jazdy wynosiłaby 10—15 klm. na godzinę. Przyjmując, że powozik byłby czynny po 8 godz. dziennie na dobie, a był zajęty przez połowę tego czasu 18 godz. po 10 klm. 60 klm. po 25 gr.) dało by to dziennie obrotu 20 zł. Wydział opieki społecznej zainteresował się tym projektem i bada możliwość jego realizacji.

Na posiedzeniu głównej komisji sanitarniej przy wydziale zdrowia magistratu omawiano sprawę uregulowania sprzedaży lemoniady w bufetach teatralnych. Postanowiono zabronić wyrobu lemoniady na miejscu, pozwolić natomiast na sprzedaż wody sodowej z balonów i syfonów, oraz lemoniady w butelkach. Sprzedawane w tych bufetach produkty i napoje, muszą być wiadomo pochodzenia. Postanowiono również zabronić ustawiania napełnianych szklarek na bufetach woda bowiem ulega wówczas zanieczyszczeniu.

Wykonawcy „Głosu pustyni” po skończeniu pracy nad filmem, całkowicie już przygotowanym do premiery, mającej się odbyć wkrótce w Warszawie — rozjechali się na dobre zasłużony odpoczynek. A więc No na Ney rozpamiętywa przeżycia z Afryki w zacisznym Skolimowie. Od czasu do czasu zjawia się opalona i uśmiechnięta w „Eli cie”, na dancingu w Konstancji. Marja Bogda podróżuje incognito (za kopane, Krynica) Adam Brodzisz plażuje na trasie „Europi” w Warszawie. Bodo baraszkuje w teatrze Polskim w sztuce „Jim i Jill”, bawiąc siebie i publiczność łobuzerską rolą. Witold Conti hasa w Pieninach. Podobno wraca niebawem, zaangażowany przez „Bandę” na szereg występów. Niezadługo zespół „B.W.B.” znajdzie się znów razem w Warszawie, gdyż po premierze „Głosu pustyni” reż. Waszyński przystępuje do kręcenia następnego filmu, otoczonego narazie tajemnicą.

Ponieważ bezrobotni zajęci przy budowie nowego parku na Żolibżu pracują jedynie 3 dni w tygodniu i częściowo zajęci są przy niwelacji terenu Pl. Inwalidów, roboty posuwają się planowo, lecz powoli. Prace prowadzą się wyłącznie do dowożenia ziemi z pobliskich terenów i masywowania tamtejszych bagien, głębokość których dochodzi do 4 metrów. W ten sposób niszczą się zarzewia siedliska zarazek malarycznych.

BONA.

Nowa bona Szwajcarka, która objęła osadę u moich znajomych, Truddy, była dziewczyną niskiego wzrostu i okrągłej postaci. Zamiatła herbaty piła nawał światła łpowego, utrzymując, że ja „Pa-ż denerwuję”.

A jednak wyprowadzanie dzieci na spacer do parku Monceau jest zajęciem pokojnym. Tylko, że Truddy nadmiernie lubiła przyrędo. Świergot ptaków, tępy krzaków, piękne trawniki — wszystko to sprawiała ją w nastrój liryczny, a zachód słońca wyprowadzał ją z równowagi. Gdy wracała do domu i prowadziła dzieci do matki, by przywitały ją z nią po przechadzce, rozwodziła się nad opisaniami drzew.

— To jakiś półgłówek, — mawiała abki, które widziały tylko latarnie gawie tam, gdzie Truddy marzyła o ziemniakach.

— Jest młoda, — tłumaczyli rodzice dzieci, powierzonych pieczy Truddy, — ego właśnie dzieciom potrzeba.

Dzięki Truddy, dwaj mali chłopcy abierali dziewczęcej czułości. Młodszy z ich przestawał ssać palec, by wyciągać go. Pierwsze słowa, jakie wymawiał, były: „kochani” — „drogi”. Starszy zaś wolał pociechać od cukierków. Truddy czuła go różnymi sentymentalnymi wierszami, a młodszy, recytując je, naśladował jej głos przeciągły.

Smiano się z tego. Była to zacra-

Straszna śmierć lakiernika.

Parowóz odciął mu głowę.

Z Gródka Jagiellońskiego donoszą: Na dystansie między Lwowem a Gródkiem zaity był przy malowaniu żelaznych słupów kolejowych Grzegorz Kopytko, malarz-lakiernik ze Lwowa. Wczoraj Kopytko znajdował się na terenie gm. Białowic. W chwili, kiedy zamierzał przejść przez tor kolejowy, dostał się pod koła przejeżdżającego pociągu po-

pleznego, zdążającego ze Lwowa do Przemyśla. Koła parowozu obciąły mu głowę, powodując momentalną śmierć.

Kopytko nie widział nadjeżdżającego pociągu, gdyż w tym miejscu tor tworzy zakręt. Wina wypadku ponosi maszynista, który nie dawał odpowiednich sygnałów.

KRATCZKI.

Falszywe pieniądze.

Przerwane pijaństwo.

Dzisiejsza historyjka daje aż trzy tematy, któreby można rozwinąć: fałsz, wódkę, i spódnice. O fałszu nie chcę pisać dlatego, że ostatnio i tak dość obszernie rozwodziłem się o kobiecie, wódkę zaś zostawiam w spokoju, dlatego, że postanowiłem zaprzestać picia. I rzeczywiście od jutra przestaję pić! Zobaczycie! Zaczekajcie tylko do jutra, a przekonacie się. Nie skusi mnie żaden przyjaciel ani żadna przyjaciółka, nie namówicie mnie ani na „laksusowa”, ani na „starke”, ani na „jarzebiak” lub „Soplicę”. Powiedziałem, że nie piję, to nie piję i basta! No, chyba że będzie koniak...

Natomiast postanowiłem dziś, dla odmiany wieloletnich przyzwyczajeń, zająć się spódnicami.

O, spódnice! O, lube naczynie męskości! Przestaliście, jak ongi, dobrnymi czasami, gdy sumiasty was i tegi leć znamiono wał męczyźnie, być naszym wyłącznym przywilejem! Minęły lata, w których żądna, najodważniejsza czy też najbardziej płochą białogłowa o liczku rumianem, jak jabłuszko, nieśmiało przywodziła spodni, jako, że one jeno męskiemu, zarnemu a mądremu rodowi przystoia.

Dziś!.. Mój Boże! Czy widzieliście damską piyanie bez spodni! Czy widzieliście kobietę, zajmującą się sportem, która

nie korzysta z każdej bylejakiej okazji, by wdziać spódnice?

Zjechała nasza męska ozdoba garderoby na psy, mili moi! Tak jest. Zginął dawny dla spodni szacunek i przemijający miłym dreszczem strach. Spódnice stały się łachmanem nędzną imitacją męskości. Mężczyzna coraz chętniej chodzi w szlafroku w krótkich spodenkach i kostiumie kąpielowym, niż w spodniach.

Biada! Biada! Biada!!!

I zrozumiałem się staję, że mężczyźni tracą męskość, a kobiety kobiecość. Gdy zginęło znaczenie spodni, zginęło także znaczenie płci. Kobiety chodzą na „stojaka” na wódkę a mężczyźni mówią: popieść mnie, Haneczko.

SPODNIE.

I skończywszy na tem swe pełne oburzenia słowa, przystępuję do rzeczy. Franciszek Wierucki miał 2 fałszywe pięciopięciówki, których chciał się pozbyć. Za jedne 5 złotych kupił gdzieś spódnice (oto jak nisko spadły spódnice!) a za drugie wódkę i zakaski. I tu właśnie wpał, szynkarz bowiem zorientował się, że pieniądze są fałszywe i chłopczka przetrzymał.

Sąd Grodzki skazał Franciszka Wieruckiego na 2 tygodnie aresztu.

Jerzy Krzecki.

Rozbita szklanka

przesadziła o śmierci kochanki.

Z Tarnopola donoszą:

19-letni Paweł Suchy zarobnik w Suchochach zabiegał o względy młodej dziewczyny wiejskiej Stefani Daciukówny, wreszcie tak się rozkochał, że już zdecydowany był zabić dziewczynę, o ileby coś stało na przeszkodzie zbyciu jej serca.

To też dnia 31 sierpnia br. przed wieczorem na zabawie tanecznej w domu Katorza w Suchowach Suchy spostrzegł, że Stefa chętnie rozmawia także z innymi mężczyznami postanowił straszny swój plan wykonać.

Dla swoich zbrodniczych zamiarów pozwał pomoc Piotra Bilousa. Obaj tegoż dnia poszli do karczmy, jednak decyzyjnie co do wykonania morderstwa postanowili pozostawić przypadkowi. Mianowicie ułożyli się, że jeśli przy tracaniu się szklankami piwa

zbije się szklanka, tegoż dnia wykonają swój zamiar. Szklanka pękła i kwestia życia Daciukówny została przesądzona.

Po ustaleniu planu, Suchy wyciągnął karabin, ze schowku i po nabiciu go ukrył w spódnicach, resztę zaś naboju wrzucił Bilousowi. Potem obaj udali się na poszukiwanie swej ofiary.

Spotkawszy ją na drodze we wsi, próbo-

wali ją wywabić w pole i tam urzeczywistnić swój okrutny zamiar. Daciukówna jednak odmówiła, natomiast udała się do obory, aby wydoić krowę. W chwili gdy była tam zajęta obaj parobcy stanęli za stajnią; tu Suchy przygotował karabin do strzału, poczem zbliżył się do drzwi i z odległości kilku kroków strzelił do dziewczyny.

mierzac w serce.

Strzał był celny. Kula ugodziła Daciukównę w samo serce i śmierć nastąpiła na tymczasie.

W śledztwie obaj młodociąni skrytobójcy przyznali się, że działali z zupełną przemyślnością umysłu i rozmysłem.

Suchy i Bilous oskarżeni o zbrodnię morderstwa stanęli przed sądem przysięgłych w Tarnopolu. Przysięgli po przeprowadzonej rozprawie znaczna większość potwierdziła postawione im pytania w kierunku morderstwa względnie pomocy w tej zbrodni, a trybunał skazał Pawła Suchego na 8 lat, zaś Piotra Bilousa na 3 lata ciężkiego więzienia. Obaj skazani wyrok przyjęli.

TEPCIE MUCHY — rozsądni chorób!

Dezertter i niebezpieczny bandyta

padł od kuli policjanta.

Ze Złoczowa donoszą:

W miesiącu lipcu zbiegł, po wyłamaniu krat w oknie z aresztu garnizonowego 52 pp. w Złoczowie, dezertter tego pułku, Reim Michał, rodem z Rudy Kołowskiej, ścigany ponadto

za usiłowane morderstwo, rabunek i inne przestępstwa. Reim przez cały czas ukrywał się w okolicznych lasach Złoczowa,

bedąc postrachem ludności.

Zarządzona przez tut. Wydział śledczy obława doprowadziła do osaczenia Reima, który na widok policji

począł się gęsto ostrzeliwać, wkońcu jednak trafiony w głowę, padł martwy na ziemię.

Dochodzenie prowadzi prokurator wojskowy.

Tragiczna interwencja.

Nóż w piersi rzeźnika.

Z Katowic donoszą:

Zawodzie poruszone zostało usiłowanem zabójstwem i samobójstwem.

Około godz. 13 przybyła do sklepu Ernesta Ansch-tza (Krakowska 24) niezwiązana z mężem Anna Kulowa. Gdy Kulowa wybierała mięso, do sklepu przyszedł jej mąż, Stanisław Kula z Debu.

I wszczął z żoną awanturę.

Wobec tego właściciel sklepu p. Anschtyz wezwał awanturującego się Kulę do opuszczenia sklepu. W odpowiedzi na to, Kula wyjął z kie-

szeni nóż rzeźnicki i zamierzał się rzucić na swą żonę. Widząc to Anschtyz zamierzał przeszkodzić rozlewowi krwi, został jednak w tej chwili ugodzony przez Kulę nożem

w lewą pierś powyżej serca.

Kula, widząc leżącego na ziemi Anschtyza, zbiegł i na podwórzu zadał sobie nożem rzeźnickim dwie rany w lewą pierś oraz i ranę w szyję.

Wezwano pogotowie ratunkowe, które rannych w ciężkim stanie odwoziło do pobliskiego szpitala.

Dalsze dochodzenia prowadzi miejscowy komisariat policji.

Ofiara uczucia macierzyńskiego.

Szał z tęsknoty za dzieckiem.

Ze Lwowa donoszą:

Przed kilku dniami 24-letnia Tekla Potylko z Żółkwi przywiozła do Lwowa swe chore na szkarlatynę dziecko i umieściła je w oddziale zakaznym szpitala lwowskiego przy ul. Piekarskiej.

Wczoraj rano Potylko przybyła ponownie do Lwowa chcąc odwiedzić swe dziecko. Odwiedziny w szpitalu zakaznym z łatwo zrozumiałych przyczyn są niedopuszczalne i Potylkowa nie wpuszczono do budynku szpitalnego. Niestety, zaniepokojona o los swego dziecka Potylkowa, u której uczucie macierzyńskie wzięło górę nad rozumem, nie przyjechała spokojnie do wiadomości zakazu przekroczenia budynku szpitalnego i poczęła się dobijać do zamkniętych drzwi, podnosząc prztem wielki krzyk.

Gdy wszelkie perswazje kobietę nie odniosły skutku, postanowiono siłą usunąć ją poza obręb szpitala. Ale ten krok pociągnął za sobą jeszcze gorsze konsekwencje, gdyż Potylkowa popadła w szal i poczęła wybijać szyby w oknach szpitala. Powstała panika w całym szpitalu, wobec czego Zarząd szpitala zmuszony był wezwać pomocy policji. Przybyłym funkcjonariuszom policyjnym Potylkowa oświadczyła, że jeżeli jej nie pozwolą zobaczyć dziecka,

popęlni samobójstwo.

Z trudem udało się oszalała z bólu kobiecie obezwładnić, poczem odwieziono ją do aresztów miejskich, gdzie umieszczona została chwilowo na oddziale izolacyjnym. Zostanie ona zbadana przez lekarza dr. Królikiewicza i o ile jej stan umysłowy ulegnie poprawie, to zostanie

odstawiona do Żółkwi, w przeciwnym razie będzie umieszczona w Zakładzie dla umysłowo-chorych.

Ta ponura tragedia matki oszalełej z bólu z powodu choroby dziecka, wywołała w okolicy szpitala wielkie poruszenie.

RADJO-KĄCIK.

RASZYN, środa.

11.58—12.05. Sygnał czasu, 12.05. Program na dzień bież., 12.10. Przegląd prasy polskiej, 12.40. Urz. Kom. PIM., 12.45—14.10. Płyty, 15.00. Komunikat gospodarczy, 15.10—15.30. Płyty, 15.30. Kronika harcerska, 15.35. Chwilka morska i kolonialna, 15.40. Pogawędka dla dzieci starszych p. t. „Słoneczko dla nas pracuje” pióra dr. F. Burdeckiego, 15.53. „Zagadki i szarady” podyktuje p. H. Ładosz, 15.58—16.35. Płyty, 16.35. Kom. dla żegluzi i rybaków, 16.40. Skrzynka poczt. omówi dr. M. Stepowski 17.00—18.00. Koncert popołudniowy, 18.00. „Rola Chin w kryzysie światowym”, wygł. prof. J. Jaworski, 18.20. Muzyka lekka i tan. z Cieshochina, 19.10. Rozmaitości, 19.30. Kom. Tow. Zach. do Hod. koni w Polsce, 19.35. Dziennik Radiowy, 19.45. Skrzynka pocztowa rolnicza — omówi inż. W. Tarkowski, 19.55. Program na dzień nast. 20.00. Piosenki w wyk. chóru Warsa, 20.35. Kwadrans literacki: A. Sygłyńskiego p. t. „Wyluszczone”, 20.50. Recital skrzypcowy Br. Gimpla, 21.55. 21.50. Dod. do Pras. Dz. Radj., 21.55. Komunikat dla komunikacji lotniczej, 22.00. Muzyka taneczna, 22.25. Odczyt ze Lwowa, 22.40. Wiadomości sportowe, 22.50—23.30. Muzyka taneczna.

KOENIGSWUSTERHAUSEN, środa.

14.00—15.00. Koncert z Berlina, 15.00—15.20. Program dla młodzieży, 16.30—17.30. Koncert z Hamburga, 19.00—19.25. Angielski dla zaawansowanych, 20.00. Koncert z Wiednia, 21.30. Recital śpiewaczy Karola Erba, 22.00. Komunikaty, następnie do 24.00 muzyka taneczna.

dziewczyna, a usłużność swą posuwała do poświęceń. Jeżeli odchodziła pokojówka, zastępowała pokojówkę. Gdy skreślała kucharkę, wysilała się na zastąpienie kucharki. Obowiązki swe wykonywała z precyzją. Haftowała bieliznę dzieci, które były nitylko starannie utrzymane, ale wymyślnie wykończone, wypolerowane, lśniące z czystości.

W międzyczasie zapijała kwiat lipowy, wyciągała jej schudła, a pociewi jej oczy, stworzone tylko po to, żeby patrzeć, zamglili się romantycznym niepokojem.

Udzielono jej urlopu, z którego wróciła wymierzowana. Odjechała dopiero w Parwzu. Dusila w obietnicach starszego z malców, Jacquot, podobnego do ojca.

Dziecko zamyślało kiedyś swoim dzwicznym głosem.

— Dlaczego, gdy całujesz mnie, nazywasz mnie Franiem? To nie ja jestem Franie — tylko tatuś...

Truddy sponsowała i rzekła malcowi, że się pomyliła.

Jacquot miał rację.

Truddy zakochana była w „panu”. Podbił ją na pierwsze spojrzenie, które obrzucił nowa bona Jacquot’a i Boba. Sposób jego nagłego wysuwania głowy z zatrzymywania jej zniemacka, gdy go coś zainteresowało podobał się Truddy niezwykle, narówni z zatrzymywaniem się pociągu na filmie. Wstrząsało to całą jej istotą.

Zrazu tłumaczyła gorliwość swą o bawę ściągającą jego niezadowolonia, oraz chęć zwrócenia jego uwagi nadzw-

yczajnem staraniem, z jakim pielęgnowała dzieci.

— Musi być surowy, — starała się myśleć nieśmiało. Trzęsła się całym ciałem, gdy spotykała go w wąskim korytarzu, prowadzącym do sypialnych pokojów i łazienek.

Franciszek jednak mało zajmował się dziećmi, a już żadnej uwagi nie zwracał na ich bonę. Truddy zatem miała do czynienia tylko z „panią”.

„Pani”, łagodna i nonszalancka, oceniała zatyty Truddy, a przekonawszy się o jej sumiennosci, dowierzała jej całkowicie. Truddy zaś odczuwała taką potrzebę czułości, iż nieraz wołałaby, żeby ją skarcono, by potem przebaczone jej i przy okazji powiedziano dobre, serdeczne słowo.

Obchodzono się z nią dobrze, ale jej młodość wiek — lat dwadzieścia — wymagała wylewności uczuć. Odbijała to sobie na dzieciach: Bob był za mały jeszcze, ale czteroletni Jacquot, podobny do ojca z oczu, spojrzenia, ust, ubóstwiał Truddy.

Truddy, bardzo surowa dla siebie, nigdyby sobie nie pozwoliła marzyć o Franciszku. W jego obecności jednakże myślała z rozróżnieniem o pieczęciach malca, tak podobnego do niego.

Nadszedł czas, gdy nie mogła już opanować swych uczuć. Widziała Franciszka, a jednak widywała go za młodego, żyła atmosferą, jaką rozciągał dźwiękiem jego głosu, spojrzeniami, których nigdy nie zwracał na nią. Nie miała żadnej nadziei i niczego nie oczekiwała.

Uważała siebie za brzydką, podziwiała „panią” i płakała, wykradając jej odrobiny pudru. Znała szaleństwo snów, w których „pan”, przeobrażony w bohatera filmowego, kłekał przed przestępcą, również Truddy, lecz nie przeszkadzało jej to snuć dalszych marzeń i w objęciach swych dusić dzieci, zwłaszcza małego Jacquot.

Spała źle, tak blisko od sypialni „państwa”. Zdereniowa, cierpiała z powodu swej wymarzonej miłości, ukrywając ją według możliwości. W nadmiarze skrupułów, powstrzymywała się cały tydzień, a dzień wolny od zajęć poświęcała rozpacz. Chodziła wówczas do kina, na najbardziej sentymentalne filmy, i korzystając z mroku w sali, płakała, zgryzając zębami.

Wracała do domu wyczerpana temi wybuchami, z włosami w nieładzie, lecz pewną ulgą w duszy. Wstydyła się samej siebie i czegoś trwożyła. Zdarzało się jej niekiedy tak ścisnąć małego Jacques’a, że miał siniaki na rękach, więc po takich scenach odmawiała sobie niezszyt w ciągu kilku dni. Zkolej płakała dziecko wobec surowej postawy swej opiekunki...

Nadszedł jeden z tych letnich wieczorów, gdy burza wisi w powietrzu. W całym mieszkaniu były pootwierane okna, odsłaniające niebu wnętrze domu z wygodnymi fotelami i miękkimi dywanami. Z jadali dochodził brzęk srebra i naczyn przy nakrywaniu do stołu. W pokoju dziecięcym wybuchły śmiechy. Nie słyszeli ich „państwo”. Oboba ście-

dzieli w gabinecie Franciszka, odpoczęli szczęśliwi, radzi z zapomnienia o świecie: nie czekała ich już praca, ani pocztę, ani wyjście z domu, a cieszyli się i perspektywą obiadu we dwoje i spokojnego wieczora. Życie było proste, dzień zdrowy, i przed chwilą właśnie przyszły grzecznie powiedzieć rodzicom dobranoc.

Zniemacka rozległy się krzyki. Płakał Bob. Nie, to Jacques. Płakali obaj razem, nagle, głośniejsze od płaczu dzieci, czerpali się złechania Truddy. Marja i Franciszkiem rzucili się do drzwi.

— Boli! Upadłem, — płakał Jacques. Lecz na policzku jego krwawiła rana po głębokim ukaszeniu. Rodzice i oburzeniem wrócili się do młodszego synka.

Truddy szlochała, błagając na klęczkach:

— To ja... Znałdło go kocham...

Trzeba było wywalić ją.

Spokój w dziecięcym pokoju został przywrócony. Wspominano niekiedy Truddy, ponieważ nowa Szwajcarka niezupełnie dobrze wywiązywała się ze swego zadania.

Po miesiącu jednak pani otrzymała list, ozdobiony niezapominajkami i jodłą. Co to znaczyć może? — zastanawiała się pani, czytając opisy przyrody.

— O! — rzekła, — teraz rozumiem.

— Franiu, — Truddy wychodzi za-
mąż!

— I bez kagańca?!

— Biedactwo! — rzekła pani. — Nie żartuj z nich.

Tłum. L. M.

SPORT.

Robotnicze mistrzostwa Polski.

Łódź zajęła w ogólnej punktacji drugie miejsce.

W dniu 10 i 11 września r. b. na boisku RKS „Skra” w Wyszowie odbyły się robotnicze mistrzostwa Polski w lekkiej atletyce. W punktacji klubowej 1. m. zajęła Skra W-wa zdobywając punktów 260 2. miejsce Sarmata Warszawa p. 130 3. miejsce TUR-Łódź p. 55. W punktacji okręgowej 1. m. Warszawa 2. m. Łódź 3. m. Łwów.

Wyniki w poszczególnych konkurencjach: mężczyźni klasa „A”

bieg na 100 m.
1. m. Chabjara (Skra W-wa) cz. 12 s. 2. m. Rote (Widzew) cz. 12 s. 3. m. Sławiński (Skra W-wa) cz. 12 s.

bieg na 200 m.
1. m. Sławiński (Skra W-wa), 2. m. Skarżyński (Sarmata W-wa), 3. m. Chabjara (Skra W-wa) czas 25 s.

bieg na 400 m.
1. m. Rusek (Skra W-wa) 2. m. Ostaszewski (Sarmata W-wa) 3. m. Smosarski (Skra W-wa) czas 58 s.

bieg na 800 m.
1. m. Mular (Skra W-wa) 2. m. Ostrowski (Skra W-wa), 3. m. Tarnowski (Skra W-wa) cz. 2.07 s.

bieg na 1500 m.
1. m. Mular (Skra W-wa) 2. m. Koniarz (Sarmata W-wa), 3. m. Staniecki (Widzew-Łódź) czas 4.29 s.

bieg na 5000 m.
1. m. Koniarz (Sarmata W-wa), 2. m. Elchel (Jutrzenka W-wa), 3. m. Staniecki (Widzew-Łódź) czas 17.04 s.

skok w dal
1. m. Rote (Widzew-Łódź) 6.23 m. 2. m. Sławiński (Skra W-wa) 6.13 m. 3. m. Chabjara 6.04 m.

skok w wys.
1. m. Mellich (Skra W-wa) 1.60, 2. m. Węgrowicz (Sarmata W-wa) 1.55 m. 3. m. Szpeteckij (R. S. K. O. Łwów) 1.50 m.

skok o tyczce
1. m. Węgrowicz (Sarmata W-wa) 2.70 m. 2. m. Szpeteckij (R.S.K.O. Łwów) 2.60 m. 3. m. Rogala (Skra W-wa) 2.60 m.

rzut kula
1. m. Archyszewski (Skra W-wa) 11.10 m. 2. m. Kluczyński (Skra Piotrków) 10.65 m. 3. m. Węgrowicz (Sarmata W-wa) 10.57 m.

rzut dyskiem
1. m. Kluczyński (Skra Piotrków) 31.74 m. 2. m. Węgrowicz (Sarmata W-wa) 31.55 m. 3. m. Sokółowski (Skra W-wa) 30.66 m.

rzut oszczepem
1. m. Szpeteckij (RSKO Łwów) 42.28 m. 2. m. Węgrowicz (Sarmata W-wa) 37.69 m. 3. m. Kluczyński (Skra Piotrków) 37.61 m.

Sztafeta 4x400 i 4x100 m.
1. m. Skra W-wa (3,41) (47 s) 2. Sarmata W-wa

KOBIECY
bieg na 100 m.
1. m. Domagalanka St. (TUR Łódź) cz. 14,2, 2. m. Wencłówna I (Skra W-wa) 3. m. Chabjara (Skra W-wa).

bieg na 200 m.
1. m. Domagalanka St. (TUR Łódź) cz. 29,3, 2. m. Kwasińska (Skra W-wa) 3. m. Hryniewiczowa (TUR Łódź).

bieg na 500 mtr.
1. m. Domagalanka St. (TUR Łódź) cz. 1,41, 2. m. Wyrzykowska (Skra W-wa) 3. m. Stoskiewiczowa (Skra W-wa)

skok w dal
1. m. Wencłówna (Skra W-wa) 4,76 m. 2. m. Chabjara (Skra W-wa) 4,69 m. 3. m. Domagalanka St. (TUR Łódź) 4,21 m.

skok w wys.
1. m. Wencłówna (Skra W-wa) 1,29 m. 2. m. Domagalanka St. (TUR Łódź) 1,24 m. 3. m. Wencłówna II (Skra W-wa) 1,19 m.

sztafeta (200-50-50-100).
1. m. Skra W-wa, 2. m. Sarmata W-wa, 3. m. Start W-wa 1,05 s.

meżczyźni klasa „B”
bieg na 100 m.
1. m. Bilski (Drukarska W-wa), 2. m. Piekarek (Sarmata W-wa), 3. m. Kropiowski (Skra W-wa) cz. 12,4.

bieg na 400 m.
1. m. Bilski (Drukarska W-wa), 2. m. Żurawlow (TUR-Łódź), 3. m. Piekarek (Sarmata W-wa) cz. 58 s.

bieg na 1500 m.
1. m. Żurawlow (TUR-Łódź), 2. m. Aluch (Skra-Warszawa), 3. m. Brogowski (Skra W-wa) cz. 4,49 s.

skok w dal
1. m. Kropiowski (Skra W-wa) 5,26 m., 2. m. Żurawlow (TUR-Łódź) 5,26 m., 3. m. Piekarek (Sarmata W-wa) 5,12 m.

skok w wys.
1. m. Kropiowski (Skra W-wa) 1,52 m., 2. m. Żurawlow (TUR-Łódź) 1,47 m., 3. m. Piekarek (Sarmata W-wa) 1,42 m.

rzut dyskiem
1. m. Zbrozek (Skra W-wa) 28,00 m. 2. m. Żurawlow (TUR-Łódź) 26,00 m., 3. m. Aluchna (Skra W-wa) 24,53 m.

rzut kulą
1. m. Żurawlow (TUR-Łódź) 10,27 m., 2. m. Zbrozek (Skra W-wa) 9,07 m., 3. m. Nowicki (drukarska) 9,02 m.

Wyniki w poszczególnych konkurencjach są słabe, lecz zawody odbywały się podczas wichury i deszczu co wpłynęło ujemnie na wyniki.

Łódź w punktacji ogólnej zajęła 2. miejsce dlatego tylko, że wysłała zawodników za mało. Miasto nasze reprezentowały 2 zawodniczki i 4 zawodników. Indywidualnie jednak zawodnicy Łodzi zdobyli 2 pierwsze miejsca.

Domagalanka Stanisława zdobyła punktów 28, Żurawlow p. 26.

Głównym mistrzem Polski w kolarskim biegu naprzelą.

We Lwowie rozegrany został kolarski bieg naprzelą o mistrzostwo Polski.

Zwyciężył po raz trzeci (nie rzędu) Głowacki (AKS Warszawa) w czasie 1 g. 11 m. 13 s. 2) Opłat (LKTm) 1:11:28 s., 3) Drezer (RKS Łwów) 1:12:11 s., 4) Bosak (Pogoń Łwów), 5) Tłaczek (Pogoń Łwów), 6) Lipiński (Pogoń Łwów).

Trasa wynosiła ogółem 30 km. z czego połowa prowadzona przez wzgórze i pola dookoła Lwowa, a połowa — przez ulice miasta.

Sport w kilku słowach.

(—) W niedzielę odbyły się w Toruniu rozgrywki o mistrzostwo grupy w koszykówce między IKP. (Łódź), AZS (Poznań) i Gryf (Toruń). Mistrz Łodzi IKP. przegrał w spotkaniu z AZS (Poznań) w stosunku 13:24 (8:9) i został wyeliminowany z dalszych gier finałowych o tytuł mistrza Polski. W pozostałych spotkaniach AZS (Poznań), zwyciężył Gryf 39:20 (17:18) i IKP-Gryf 49:28 (29:14). W innych grupach Polonia zwyciężyła w Łomży tamtejszy Łomża. Kl. Sp. 42:4 i Cracovia zespół HKS „Czuwaj” (Przemyśl) w Krakowie 43:25, tak że w finałach które zostaną rozegrane 24 i 25 bm. w Warszawie spotkają się mistrzostwo grup: AZS (Poznań), Polonia (Warszawa) i Cracovia.

(—) W niedzielę odbędzie się doroczny wyścig szosowy na dystansie 100 kl. o nagrodę przechodnią Magistratu m. Łodzi dla kolarzy województwa łódzkiego, przyczem corocznie skupia on najlepszych kolarzy. W razie zdobycia pięciokrotności nagrody, otrzymuje ją na własność klub, do którego zwycięzca należy. W latach 1930 i 31 nagrodę zdobył Stanisław Kłosowicz, który będzie bronił ją w roku bieżącym. Prócz Kłosowicza będą startować m. in. najlepsi kolarze łódzcy jak Bartoszek, Odartus, Hofszneider, Kołodziejczyk i t. d., tak że wyścig tegoroczny zapowiada się niezwykle ciekawie.

Skrzynka do listów.

DO SZANOWNEJ REDAKCJI „ECHA”

W dniu 1 sierpnia b. r. ukazało się w poczynym piśmie WPanów w dziale skrzynki do listów pismo podpisane przez kierownika kina „Zachęta” w Pabjanicach, p. Sajdę, w którym autor usiłuje zbliżyć zamieszczone w notatce p. t. „Stosunki w kinie „Zachęta” w Pabjanicach” umieszczonej w „Echu” dnia 23-go lipca b. r. W wypadku kłopotliwej została moja osoba, przyczem p. Sajda nie cofnął się przed użyciem obelżywych wyrazów, na co niestety w właściwym czasie zareagować nie mogłem z powodu mojej nieobecności w Pabjanicach. Dopiero po powrocie zapoznałem się z treścią obu artykułów i śpieszę z wyjaśnieniem, które w imię sprawiedliwości, mam nadzieję, Szanowna Redakcja raczy łaskawie umieścić w jednym z najbliższych numerów „Echa”.

Stwierdzam z całą stanowczością, że notatka reporterka „Echa” z dnia 23 lipca 32 r. p. t. „Stosunki w kinie „Zachęta” w Pabjanicach” przedstawia faktyczny stan rzeczy i skandaliczne stosunki, jakie panowały w kinie „Zachęta”, w którym zatrudniony był w charakterze skrzynki artysty od 3 września 1931 roku do 31 czerwca 1932 r., dzięki czemu miałem możliwość przyjrzeć się gospodarce kinowiska p. Sajdy.

Ooba p. Sajdy znana z czasu pełnienia przezeń obowiązków kierownika Kina Miejskiego w Pabjanicach oraz Kina w Belchatowie, Oba kina doprowadzi do kompletnej ruiny i Magistrat m. Pabjanice zmuszony był usunąć go ze stanowiska. Systemy stosowane poprzednio p. Sajdy poczęły wchodzić w czyn, objawiały kierownictwo Kina „Zachęta”, Zarobków nie wypłacał, składkę ubezpieczeniową dla Z.U.P.U. i Funduszu Bezrobocia nie wpłacał, zaś personel traktował w sposób ordynarny. W wypadku reklamacji, wyrzucał pracownika na bruk, co było i moim udziałem.

W sprawie wnieśliśmy do Inspektora Pracy, zaś za majetek Kina, będący własnością Polskiej Małczy Szkolnej obłożony został aresztem przez władze. W dalszą polemikę wdawać się nie będę i oświadczam, iż niezależnie od sprawy sądowej o przyszłość kina i planów na czas pracy i urlopu, sprawę obciążę skierowałem do tutejszego Sądu Grodzkiego. Łączę wyrazy głębokiego szacunku i poważania.

Al. Kubiś.

Pabjanice, dnia 8 września 1932 r.

(—) W dniu jutrzejszym rozpoczyna się XVII turniej tenisowy o mistrzostwo Łodzi, który potrwa do 18 bm. W turnieju wezmą udział prócz najlepszych tenisistów lokalnych również bracia Stolarow, a także prawdopodobnie jest start Hebby, Tłoczyńskiego, Volkmerówny, Dubieńskiej, Crammer i in. Dalsze zgłoszenia spodziewane są w dniu dzisiejszym.

(—) W finale mistrzostw tenisowych Ameryki Ellsworth Vines pokonał w trzech setach Cocheta 6:4, 6:4, 6:4. Drugie już zwycięstwo w bieżącym sezonie Vinesa nad Cochetem wywołało zrozumiałą sensację.

(—) PZB. uwzględnił protest Polonii przeciwko zweryfikowaniu meczu przez WOZB z CWS. 8:8, tak że ostatecznie Polonia spotka się w finale z Warszawianką.

Tragiczna śmierć sportowca.

W sobotę zginął tragiczną śmiercią członek zarządu Łódzkiego Okręgowego Związku Towarzystwa Kolarskich s. p. Otto Mauch. Mauchowie podczas ćwiczeń strażackich przy ul. Sienkiewicza s. p. Mauch, który należał do straży ogniowej już od wielu lat i brał m. in. udział w mistrzostwach straży w Turynie, spadł z wysokości blisko 3-ch pięter wskutek urwania się liny, co spowodowało śmierć. Tragiczny wypadek wywołał w sferach kolarskich głębokie wrażenie, gdyż zmarły brał czynny udział w życiu sportowym, zaś obecnie w nowym zarządzie ŁOZTK pełnił funkcję gospodarza. S. p. Mauch był przez długie lata członkiem „Sisy”. Pogrzeb, w którym wezmą udział delegacje klubów sportowych ze sztafardami oraz liczni kolarze odbędzie się w dniu dzisiejszym o godz. 4-ej pp. ze szpitala ewangelickiego przy ul. Północnej.

Co nas po pracy rozweseli?

Teatr Miejski — Miljon plag.
Teatr Lelwi — Miesiąc aresztu.
Adria — Wesola trójka.
Capitol — Los dziesiętmana.
Casino — „Demon miłości”.
Corso — I Wynalazcy prochu. II Charlie w opałach.
Czary — W szalonej tempie.
Gong — „Oj te rydze”.
Grand — Kino — Precz z miłością.
Luna — Roman z poręcznikiem.
Metro — Wesola trójka.
Mimoza — „Ułani, ulani, chłopcy malowani”.
Oświatowy — Dla dorosłych Gwiazdista eskadry; dla młodzieży Wyspa zatopionych skarbów.
Palace — I. Romans króla ningu, II. Nowoczesny Don Kiszot.
Pan — I Narzeczona z loterii. II Na zachodzie nie było tak źle.
Przedwiośnie — Artyści.
Rakietka — Pod kuratelą.
Resursa — Bal w operze.
Splendid — Gehenna kobiety.
Sztuka — Gdy miłość się budzi.
Zachęta — Student z Pragi.

Co zgotować jutro na obiad?

Baraszk zabieleny z kartoflami.
Sandwich pieczony.
Kisiel śmietankowy z sokiem.

Życie ekonomiczne.

NOTOWANIA ZŁOTEGO ZAGRANICĄ.

London. (za złoty 1 ft. st.) zamk. — 31.00
Paryż, złoty (za 100 złotych) — 286.50, Praga, wplaty na Warszawie (za 100 złotych) 378.00 — 380.00, Wiedeń, złoty (za 100 złotych) 79.25 — 79.55, Zurich, złoty (za 100 złotych) zamk. — 58.05, Berlin, złoty (za 100 złotych) noty większe — 46.90 — 47.30, Gdańsk, złoty (za 100 złotych) 57.61 — 57.73.

Paryż, 13 września. Londyn 89.08. Nowy-Jork 25.53 i pół, Szwajcaria 492.25, Warszawa 286.50.

BAWELNA.
Nowy Jork, 13 września. Loco 7.75, wrzesień 7.58, październik 7.65, listopad 7.72, grudzień 7.82, styczeń 7.87, luty 7.94, marzec 8.03, kwiecień 8.97, maj 8.14, czerwiec 8.16, lipiec 8.21, sierpień 8.23.

Nowy Orlean, 13 września. Loco 7.65, październik 7.67, grudzień 7.83, styczeń 7.86, marzec 8.00, maj 8.13, lipiec 8.21.

Egipska, 13 września. Loco 9.15, październik 8.55, listopad 8.61, grudzień 8.60.

Waluty dewizy i akcje

NIEZNACZNE WAHANIA KURSÓW DEWIZ.

Na zebraniu gieldy pieniężnej panował nastrój nacoj utrzymywania. Holandia, Paryż i Nowy Jork — kabel zmian kursowych nie wykazywał. Belgia była tańsza o 3 gr. na 100 belgach. Londyn o 6 gr. na 1 funcie. Dewiza na Zurich natomiast podniosła się o 5 gr. na 100 frankach szwajcarskich.

PAPIERY PAŃSTWOWE — PRZEWAGNIE SŁABSZE.

W dziale pożyczek premijowych obroty były ograniczone; 3 proc. Pożyczka Budowlana obniżyła się o 75 gr. Dolarówka natomiast była droższa o 30 gr. na sztuce.

W dziale innych papierów procentowych po niezmienionych cenach zakupowano 5 proc. Pożyczkę Konwersyjną oraz listy i obligacje banków państwowych, 6 proc. Pożyczka Dolarowa w drobnych odcinkach była tańsza o 2 proc. od not. z przed paru dni, 7 proc. Pożyczka Stabilizacyjna zwykła o 1.12 proc., drobne odcinki natomiast o 1.50 proc.

LISTY ZASTAWNE — NIEJEDNOLICIE.

W dziale papierów stołecznych obracano 7 proc. Listami Zast. Tow. Kred. Ziem. Warsz. dolarowemu w drobnych odcinkach po 53 proc.; 8 proc. L. Z. Ziem. dolar. natomiast zakupowano po 62 proc. oraz 8 proc. L. Z. Tow. Kred. m. Warszawy po cenie o 1 proc. niżej. Poza tym doszło do transakcji 6 ser. 6 proc. Poż. Konwersyjna 1926 roku po 34 proc.

W dziale prowincjonalnym obracano 8 proc. L. Z. Tow. Kred. m. Łodzi po cenie o 3 proc. obniżonej; 10 proc. L. Z. Tow. Kred. m. Radomia, które w stosunku do ost. not. z dnia 4.8. br. były droższe o 1.25 proc., oraz 10 proc. L. Z. m. Siedlec po cenie o 0.50 proc. wyższej.

MNIJSZY POPYT NA AKCJE.

Dział papierów dywidendowych cechował słabszy nastrój i mniejsze zainteresowanie. W grupie bankowej przy zmiennej tendencji zakupowano akcje Banku Polskiego, w końcu zebrania jednak były one tańsze o 75 gr. na sztuce.

Z cukrowniczych obracano akcjami Warsz. Tow. Fabryk Cukru po cenie o 1.50 zł. niższej od ost. notowań oficjalnych.

W dziale metalurgicznym przedmiotem urzęd. transakcji były Lipon, Ostrowieckie i Starachowice, przyczem pierwsze i drugie utrzymały się na poziomie niezmienionym, Starachowice zaś straciły 25 gr. na sztuce.

KURSY AKCJI.

Bank Polski 83.50, Warsz. Tow. Fabr. Cukru 21.25, Lipon 14.25, Ostrowiec 30.00, Starachowice 10.00.

WINSZUJEMY.

Wschód słońca 5.06
Zachód — 17.53
Długość dnia 12.47
Ubyło dnia 4.00
Tydzień 38.

Komu się szczęście uśmiechnęło?

PEŁNA TABELA WYGRANYCH XXV. POLSKIEJ LOTERII PAŃSTWOWEJ. (Nieurzędowa).

Wczoraj, w czwartym dniu ciągnięcia 5-aj klasy 25 polskiej loterii państwowej, padły wygrane na numery następujące:

75,000 Nr. 103448.

Po 10,000 zł. Nr. 15109 69237 79145 126170.

Po 5,000 zł. Nr. 44968 100661 114361 131499 135681.

Po 3,000 zł. Nr. 4017 14058 81472 88155 112280 119527 129430 145778 149809.

Po 2,000 zł. Nr. 22508 24708 27609 30190 36090 44818 49838 49910 78436 82449 85060 101937 101937 109095 122489 156242.

Po 1,000 zł. Nr. 103 8191 6699 7354 23854 25332 31718 32630 37055 46372 60044 60044 62709 68000 78177 81789 92353 94618 105213 112429 113824 114708 1152000 122672 122763 128285 136347 139613 143667 144060.

Po 250 zł. na Nr 13 29 83 90 104 09 15 67 242 49 401 02 38 42 78 567 70 607 83 769 828 87 1055 251 38 140 74 520 615 29 88 709 16 35 58 828 55 2001 106 205 15 81 320 70 89 443 45 89 585 660 53 762 75 868 915 66 97 91 3226 82 87 331 415 24 36 52 517 618 89 58 720 947 4102 8 38 296 331 402 47 73 78 512 17 46 63 62 622 86 744 51 60 817 908 23 5005 178 251 861 526 89 618 88 787 826 41 65 99 958 98 8000 14 135 62 206 8 16 358 84 622 755 78 845 7058 185 281 317 27 49 517 36 40 59 989 611 889 8026 36 76 90 106 236 46 552 82 632 68 801 48 96 33 9019 41 64 207 19 434 86 522 48 631 61 740 805 22 963 10176 224 304 12 85 452 75 682 756 809 900 11035 53 112 84 301 59 502 26 90 808 44 976 12021 31 69 152 235 77 422 81 600 31 747 13025 88 215 29 72 1318 40 67 540 68 69 632 47 82 962 14018 106 428 557 76 718 816 952 99 15025 107 14 94 244 319 20 73 455 504 5 69 682 766 828 90 928 48 75 16076 208 90 483 584 632 84 735 49 56 808 29 34 55 17192 215 2955 808 48 89 468 55 70 65 700 817 33 78 90 95 84 18013 95 290 358 493 511 59 831 507 19979 14 464 502 12 23 701 7 60 79 832 20932 32 65 50 110 258 327 51 411 26 547 50 73 95 65 50 111 51 71 926 64 78 88 21000 183 275 92 512 879 98 623 764 814 73 22010

12 222 28 60 805 417 87 508 9 58 59 84 800 82 991 23011 61 94 105 219 426 547 85 618 23 34 67 80 858 928 80 24044 67 112 18 61 221 336 406 40 539 704 15 25366 410 12 629 742 55 814 942 26044 57 193 241 43 66 78 79 84 512 57 662 83 801 3 20 45 70 943 27077 166 70 338 86 418 43 588 615 85 70 813 25 942 28023 151 55 207 16 817 77 402 20 656 757 67 823 922 808 29016 80 98 150 76 77 836 78 528 37 68 685 709 42 85 819 69 92.

80126 287 848 98 445 81 86 512 19 601 17 85 709 30 848 98 919 81003 109 89 83 523 724 29 840 32024 182 95 210 66 820 400 41 46 88 522 77 636 738 953 33112 99 229 55 864 401 18 45 549 68 95 699 714 86 823 79 34006 106 699 91 224 99 90 408 619 20 818 901 85052 93 29 79 38 287 301 408 52 62 85 74 542 52 70 792 937 87057 189 258 59 441 63 583 605 75 707 19 940 38001 258 81 87 89 808 25 55 480 556 709 847 89020 83 52 153 55 81 860 539 82 99 637 827 91 55 40022 29 86 81 282 98 324 42 53 56 416 523 94 784 800 59 61 984 41066 152 81 96 212 15 16 51 56 78 456 611 35 47 86 711 76 80 88 90 97 99 813 61 733 948 77 42006 152 235 321 402 54 77 598 619 715 59 94 815 41 43050 111 238 54 843 98 580 631 335 46 47 65 80 701 22 83 449 99 132 94 412 52 67 811 503 14 90 749 885 78 987 45055 125 204 407 46 500 25 616 27 58 844 909 46091 199 323 414 87 653 725 31 818 89 967 47088 171 86 276 345 469 86 91 668 742 61 92 808 43 97 48021 46 75 285 380 457 74 514 60 638 716 71 887 992 49253 322 52 66 521 91 933 651 92 844 70 937 50011 26 43 876 420 884 51109 58 250 352 78 429 503 641 75 726 818 34 9



Książę Gustaw Adolf, najstarszy syn szwedzkiego następcy tronu ze swoją narzeczoną księżniczką Sybillą Sasko-Koburską. Go-tajską z zabawkami dla dzieci swych rodzeństwa.

Co lepsze: mądry mąż czy inteligentna żona?

Ciekawa ankieta w Paryżu.

W Paryżu, gdzie modne są rozmaite ankiety, pewna redakcja roz-pisała kwestionariusz na temat: Czy inteligencja jest powodem niez-gody w małżeństwie?

Czy kobieta popełnia błąd, wychodząc z domu za mąż, czy też mąż popełnia błąd, wychodząc za kobietę? Czy mężczyzna popełnia jeszcze większy błąd, poślubiając kobietę inteligentniejszą od siebie?

Oto jedna z cenniejszych odpow-iedzi. Najprzód trzeba się porozu-mieć, co to jest inteligencja, i dać jej ocenę pod względem jakościowym i ilościowym. Niema nic do-wolniejszego i względniejszego. Na ogół biorąc, inteligencja jest sposo-bem rozumienia pewnych rzeczy. Głupota

niezawsze jest brakiem myśli: bardzo często jest ona obfitością my-sli... głupich. Człowiek manifestuje niekiedy swą inteligencję, mówiac,

ale częściej czyni to umiając, gdzie trzeba milczeć.

Co się tyczy specjalnie harmonii w małżeństwie, to człowiekowi naj-bardziej spostrzegawczemu trudno przed ślubem ocenić stopień inteligencji strony przeciwnej. Naj-przód podczas tego okresu sąd by-wa zakłócony przez czynniki cha-rakteru zmysłowego i uczuciowego. Następnie obserwator zajęty jest czuwaniem nad samym sobą,

aby się wykazać innym. nlm jest w istocie. Wielka siła uda-wania i ukrywania najczęściej nie-swiadomego, przywdziewa- na twarz naturalnego człowieka sztucz-na maskę, która jednak wzrusza po, nieważ wydaje się szczerością. Uda-je się inteligencji jak się udaje na-miętności lub cnoty. Dopiero po wy-sci z ziemskiego rajy małżonkom otwierają się po raz pierwszy oczy. Wtedy Adam woła: „Co to za głu-pia kobieta!“ A Ewa pyta siebie: „Jak ja mogłam wyjść za takiego idiotę?“ I tu para urzadza sobie pierwsze sceny małżeńskie.

Słowem inteligencja jest waż-nym powodem do niezgody małżeń-skiej. Ten, który jest lub uważa się bieża za inteligentnego jest rozdraż-niony i upokorzony głupota dru-giego. A ten, który jest głupi jest rozdrażniony i przez inteligencję, której jego partner

nie ma taktu ukrywać. Ale wszystko zwolna się uporząd-kowuje, dzięki najważniejszej sile w małżeństwie — faktowi, że jedna strona bierze górę nad drugą. Naj-częściej bywa to strona głupsza, gdyż, jak mogliście zauważyć, głu-pota bardziej niż inteligencja wpia-ja przewagę nad tym, którego Opatrzność obdarzyła tym wspania-łym darem. Jeżeli obaj małżonko-wie są równi pod względem zdol-ności lub pretensji,

zadanie jest nierozwiązalne i obaj są nieszczęśliwi, rozpaczeni.

Inaczej bywa, gdy mąż i żona obdarzeni są głupotą cudowną, do-broczynną. Wtedy uświadnia się u nich bierność szczęścia, jakie spotykamy często w małżeń-stwach zwierzęcych, a rzadko u lu-

dzi i które powstaje z braku myśli, gdyż każda myśl jest powodem do rozłam w uczuciach, a więc i do kłótni.

Jakkolwiek bądź, autor ankiety wskutek fałszywego sformułowa-nia pytań, narażony jest na to, że nie otrzyma odpowiedzi od tych, których poglądy byłyby tu najbar-dziej interesujące.

Żaden mąż nie przyzna, że poślubił kobietę inteligentniejszą od siebie. Żadna żona, nie zdaje so-bie sprawy z tego, że mąż prześci-gnął ją pod względem inteligencji. W każdym małżeństwie głupcem jest strona przeciwna. Jeżeli mimo to w wielu małżeństwach panuje zgoda, to tylko dlatego, że w każ-dym partnerze ustala się szczerą, dobrotną, choć zarazem i wzgadliwą, pobłażliwość wobec drugie-go.

Złote tabakiery i brylantowe pierścienie wśród skarbów Ivara Kreugera.

Jak już donieśliśmy przed kilku dniami, zostaną skarbyszutki, klejnoty i antyczne meble, które król zapa-łek Ivar Kreuger zebrał w czasie swych licznych podróży po wszystkich częściach świata, niebawem wystawio-ne na licytację.

Część skarbów sztuki zostanie sprzedana w Sztokholmie, a druga część, przedewszystkiem obrazy i klejnoty, powędrują w tym celu do Paryża. Najpierw mają zostać sprzedane meble i wazy,

które Kreuger zbierał z wielkim za-miłowaniem. Kreuger interesował się żywo histo-rią sztuki i zdobył sobie w tej dziedzi-nie gruntowne wykształcenie, które u-możliwiło mu kupno doskonałych obra-zów bez pomocy rzeczoznawców. To też jego galeria obrazów przedstawia się bardzo okazale. Wystarczy nadmie-nić, że wśród wielu innych arcydzieł sławnych mistrzów znajduje się w niej trzy obrazy Tintoretta, siedem obrazów Teniersa i szereg akwarel Rembran-da.

Jak wiadomo — szwedzki milioner

posiadał we wszystkich niemal stoli-cach wspaniałe urządzone mieszkania, z których każde ozdobione było cennymi obrazami. W mieszkaniu paryskim wisiały na ścianach np. obrazy Corota i Courbety, a główną ozdobą mieszka-nia w Sztokholmie były obrazy Seba-stjana del Piombe i Ruysdaela.

Osobną kolekcję tworzą pamiątki historyczne, zebrane przez Kreugera. Posiadał on np. złotą tabakierkę, którą niegdyś Napoleon podarował marszałkowi Davoustowi, serwis ka-wowy, będący własnością Marii Anto-niny, złote pudełko na cygara, wysa-dzane diamentami, które należało do cara Mikołaja II i wiele innych.

Wspaniałe są klejnoty, pozostawione przez Ivara Kreugera. Znajdują się wśród nich olbrzymia broszka ozdobiona 544 brylantami, 5 naszyjników, z których każdy wart jest kilkaset tysięcy fran-ków, 224 pierścienie brylantowych i znacz-na ilość gemm starożytnych. Zdaje się, że Kreuger zakupił te klejnoty nie tylko dlatego, że hołdował swej namiętności zbieracza, lecz również w tym celu, aby posiadać coś jako rezerwę na wypadek gdyby interesy jego zaczęły iść gorzej. Dlatego jednak nie skorzystał właśnie z tej przerwy w swych ostatnich kłopotach — niewiadomo. Prawdopodobnie zobowiązania finansowe Kreugera były tak wysokie, że ewentualna suma, któ-raby można uznać ze sprzedaży tych klejnotów, byłaby tylko kroplą w morzu.

Wreszcie zaznaczyć należy, że część tych klejnotów była niewątpliwie przeznaczona na prezenty. Kreuger bowiem ułatwiał sobie transakcje finansowe w ten sposób, że rozmaitym osobom, które nie chciały od niego nrywać gotówki, ofiarowywał cenne podarki.

Cudowna „hirudyna“.

Powrót do pijawek.

Przykre następstwem wielu o-peracji bywa t. zw. „thrombosis“ to jest wędrowka jakiejś cząsteczki organizmu, powodująca wreszcie zatkanie przewodu krwionośnego. Pacjent musi wówczas tygodniami leżeć w łóżku nieruchomo jak mu-mia, dostaje okłady z lodu i wcie-rania maści ichiolowej. Wszystko to ma na celu zapobieżeniu embolii, to jest niszczącej wędrowce oderwanej cząstki po organizmie.

Oto w tej dziedzinie zastosowa-no nową, a jednak tak starą śro-dek — pijawki. Lekarz niemiecki dr. Thörn przywrócił obecnie te za-rzucona metode...

W razie wystąpienia „thrombo-sis“ po operacji czy pogołu przysta-wia on w okolicy chorego miejsca dwie lub trzy pijawki.

Skutek jest niemal natychmiasto-wo. Boleści, nabrzmienia i gorączka ustępują w przeciagu doby, a w ra-zie nieudania się pierwszego za-biegu należy go powtórzyć po trzech dniach...

Działalność pijawek polega na

Stulecie zgonu wielkiego pisarza.



Walter Scott, największy pisarz narodowy Szkocji zmarł 21 września 1832 roku.

tem, że nie tylko wysysaia one krew, ale równocześnie wpuszczają w organizm substancję, która po-wstrzymuje wpływ krwi. Substancja ta zw. „hirudyna“ da się wydobyć z głów pijawki.

Na tem przykładzie raz jeszcze pokazuje się, że dawni lekarze mie-li jednak „dobry wch“ w swych metodach.

Starożytna kurtyzana modelką posagu Afrodyty.

Pracu grecka doniosła o odnalezieniu przez młodego archeologa greckiego, Palaio-sa, miejsca, gdzie stała „wniej“ świątynia Erosa (Amora), u podnóża góry Helikon. Świątynia ta, poświęcona muzeum i Eroso-wi, słygnęła w całym świecie starożytnym ze swych posągów. Jedną z rzezb, dłuta Prak-sytelesa, wyobrażała słynną z piękności hete-rę Fryne.

Znany archeolog grecki, prof. Arvanito-pulos, ogłasza z powodu powyższego odkry-cia szereg interesujących wiadomości.

W Thespiach, w Beocji, czczono od niepa-mietych czasów Erosa. Świątynia jego za-słynęła jeszcze bardziej od czasu, gdy Fry-ne złożyła w darze swemu miastu rodzinne-mu Thespiach statuetkę bogi, dłuta Praksitele-sa. W ciągu stuleci całych jęzdziły się tu my, by podziwiać tę rzeźbę. Posąg Erosa pozostawał jako przedmiot kultu, na tem samym miejscu w ciągu 4-ech stuleci. Cesarz Kaligula rozkazał przewieźć posąg do Rzy-mu. Klaudjusz zwrócił go miastu Thespiach, lecz Neron zabrał go znowu i umieścił w domu Oktawii w Rzymie, gdzie posąg znisz-czony był przez pożar w 80 r. po Chr. Th-spies zachowało jednak dokładną kopię dzieła Praksitelesa, wykonaną przez ateń-skiego rzeźbiciarza Menodora.

Klut Erosa istniał w dalszym ciągu w Thespiach. Co 5 lat odbywały się tam uroczy-stości, zwane „Erotyada“, połączone z igry-skami atletycznymi, które przetrwały do 3-go stulecia naszej ery, a nawet do czasów Konstantyna Wielkiego.

Obecnie posąg Erosa ze świątyni na gó-rze Helikon znajduje się w Watykanie. Po-sąg ten niestety jest mocno uszkodzony, brakuje mu bowiem rąk, nóg i skrzydeł. Prócz tego w świątyni znajdował się posąg Fryne oraz Afrodyty, również dłuta Prak-sytelesa, chociaż mniej słynny, aniżeli posąg Afrodyty w Knidzie, także dłuta tego rzeź-biarza.

Zdaniem licznych archeologów Af-rodyta z Knidos, której kilka starożytnych kopii przechowało się do naszych czasów, była re-produkcją o doskonałych liniach ciała Fryny.

Praksyteles, jak wszyscy rzeźbiarze starożytni, nie tworzył z wyobraźni, lecz posługiwał się zawsze żyjącymi modelkami.

Podsluchane.

SZCZĘŚLIWY WIEK

— Nasz Józio jest jeszcze strasznie głupi. Listonosza pienieznego się boi, a do komornika mówi wu-iaszku.

WIDOK

— Pięć złotych dziennie żada pan za ten pokój?

— Tak. Stąd ma pan przecież wspaniały widok.

— W takim razie może mi pan dwa złote spuścić jestem krótkowidzem.

Sukcesy Marconiego w dziedzinie telewizji.

Przenoszenie pisma przez radio.

W Londynie odbył się pokaz ostat-niego sensacyjnego odkrycia Marco-niego w dziedzinie radio-technicznej. Wynalazek ten, polegający na przeniesie-niu pisma maszynowego bez drutu, do-znał zupełnego powodzenia, również jak i pierwszy jego pokaz, który miał miej-sce w „Stowarzyszeniu Brytyjskim“ (Bri-tish Association), najpoważniejszej in-stytucji naukowej Anglii.

Ciekawa demonstracja nowej zdo-byczy techniki miała miejsce pomiędzy Londynem a miastem Chelmsfort. Aparat nadawczy umieszczono w Chelmsfort, a odbiornik w Londynie. Aparat nadawczy składa się z maszyny do pisania specjalnej konstrukcji, zapomocą której wysłukano w Chelmsfort kilka wyrazów. Każda litera niemal jednocześnie z wysłukaniem

odbiła się na filmie aparatu odbiorczego w Londynie, dość, że w chwili, gdy osoba, pisząca na maszynie w Chelmsfort, zatłowiła się ze swą pracą, gotowy tekst odbił się przed oczyma widzów w Londynie, budząc w nich nie tylko podziw, ale nastroj podniosły — świadomość, że Marconi ponownie wy-stąpił z doskonałym technicznym wynalazkiem. Wartość tegoż podnosi jeszcze szczegól, że ten telewizor w połączeniu z maszyną do pisania

nie jest nadmiernie kosztowny, co umożliwi jego rozpowszechnienie i czy-tanie listów bez wysyłki.

Poza demonstracją wspomnianego wynalazku poruszono w British Associa-cion jeszcze kwestję innych innowacji, jakie osiągnął Marconi w dziedzinie tele-grafu radiowego.

Zmiany atmosferyczne częstokroć przeszkadzały przy odbiorze depesz, ra-djowych, utrudniając zrozumienie tekstu. Marconi obecnie wynalazł sposób wy-kluczenia utrudniających momentów. Sposób polega na tem, że aparat odbior-

czy ukazuje tekst na filmie koloru poma-ranczowego, niesłychanie wyraźnie i do-kładnie.

Konstrukcja aparatu odbiorczego do-zwała na jednoczesne utrwalenie i odbi-cie filmu. Nowy aparat Marconiego działa bardzo szybko: w ciągu minuty nadać można sto dwadzieścia wyrazów.

W toku pokazu nowego wynalazku Marconiego demonstrowano również o-brazy na odległość, nadawane drogą is-krową pomiędzy Chelmsfort a Londyn-em. Okazało się przy tej sposobności, że nowe aparaty Marconiego i w tej dziedzinie także doszły do największe-go udoskonalenia, nadając drogą radiową obrazy dokładne w najdrobniejszych szcze-gółach.

Na posiedzeniu w British Association Marconi również wygłosił przemówienie i wykład o najnowszych celach radio-techniki. Słynny wynalazca uważa, że najbliższym pożądanym etapem rozwoju techniki radiowej będzie rozwiązanie zagadnienia, jakim sposobem przekazać bez drutu siłę w stopniu większym, niż jest to możliwe dotychczas. Istniejące dotąd pomoce techniczne umożliwiały to do obecnej chwili tylko w stopniu bar-dzo ograniczonym. Jest niemożliwością jeszcze nadać bez drutu energię elektryczną, potrzebną mprz. do poruszania parowozu.

Marconi wmiarkował, że w powyższej dziedzinie dokonał kilku eksperymentów, rokujących pewne nadzieje, lecz nie potwierdzających jeszcze związanych z nimi oczekiwań. Słowem: brak dotąd właściwych danych do ostatecznego roz-wiązania zagadnienia. Pomimo to Marco-ni wyraził przekonanie, że obecne po-kolenie

doczeka się jeszcze możliwości przekazywania bez drutu znacznej energii elektrycznej na odległość.

Miłość, której przeżyć nie można...

Tragedja nieszczęśliwej wdowy.

Dwaj funkcjonariusze miasta Dieppe egzekutor sądowy i policjant, dokonali niezwykłego odkrycia w domu spensjono-wanego inżyniera Rideta. Ridet był wi-nien jednemu z kupców kwotę 100 fran-ków. Kiedy nie oddawał długu, kupiec uzyskał pozwolenie na sądowe wyegze-kwowanie tej sumy. W tym celu udał się do mieszkania Rideta egzekutor są-dowy w towarzystwie policjanta. Na puka-nie do drzwi nikt nie odpowiadał, wobec tego zawołano ślusarza, który otwo-rzył drzwi. Kiedy funkcjonariusze weszli do mieszkania, uderzył ich

przenikliwy zapach.

W sypialni oczom ich przedstawił się straszny widok.

Na kanapie leżały napół zasuszone, rozkładające się zwłoki inżyniera Rideta. Żona Rideta znikła bez śladu. Sąsiedzi zeznali, że pani Ridet uwielbiała męża. Jeszcze przed kilkoma miesiącami za-uważali oni, że inżynier Ridet nie wycho-dził z swego domu. Zapytana o przyczy-nę żona Rideta oświadczyła wówczas, że mąż jej pojechał do Paryża, aby się le-czyć.

Podejrzewano początkowo, że żona Ri-deta miała jakiś powód, aby ukryć śmierć swego męża. Podejrzenie to potwierdziła jeszcze obdukcja zwłok, która wykazała, że śmierć inżyniera Rideta nastąpiła z jakiejś niestwierdzonej przyczyny.

Rozpoczęto natychmiast poszukiwania zaginionej wdowy, jedyniej osoby, która mogła dać wyjaśnienie tej tragedji. Istot nie zatrzymano na Alexanderkaj w Cher-bourgu jakąś kobietę, która zdradzała objawy pomieszanja zmysłów.

Odesłano ją do zakładu dla umysłowo cho-rych, gdzie przy pomocy przypadkowego świadka stwierdzono, że jest nią poszu-kiwana wdowa po inżynierze Ridet. Te-raz dopiero przekonano się że Ridet nie padł ofiarą morderstwa ani zbrodni. Pa-ni Ridet, która uwielbiała swego męża, dostała po jego śmierci pomieszanja zmysłów i przechowywała jego zwłoki, z którymi nie chciała się rozstać, przez całe dziesięć miesięcy. Kiedy zaś zaczęła obawiać się, że tajemnica jej zostanie odkryta, zniknęła z Dieppe.

Zaprenumeruj dla swych dzieci

MAŁY KURJER!